SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 150. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 9, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го СЕРПНЯ 1988 Ч. 150. РІК XCV.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА СТАВИТЬ ПІД СУМНІВ ЗАСУДЖЕННЯ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Джерзі Ситі, Н.Дж. (О. К.). — Німецький ілюстрований тижневик „Бунте-Магазін" помістив у числі з 21-го липня ц.р., триста-рінкову статтю пера Гельмута Бегера під назвою „Чи невинний в келії смерти?".

Стаття прикрашена великими численними знімками, зокрема Івана Дем'янюка, інформує своїх читачів, що суд переконаний у вині підсудного призначив йому кару смерти та визнав його вину у всіх чотирьох головних закидах. Але тепер зродилися численні сумніви чи справді це людина, що вбивала жидів у Треблінці.

І тут німецький журналіст по черзі виразно доказує на невинність оскарженого. Він подає зізнання Франка Штіффеля, що живе в Ню Йорку і пережив цей страшний концентраційний табір. Він стверджує, що хоча знав добре всіх „Гіві" (помічну поліцію), обличчя Дем'янюка йому зовсім незнайоме. Дальше Г. Бегер подає зізнання Володимира Дубовця, що також живе біля Ню Йорку, як одного із передових членів армії Власова, який твердить, що І. Дем'янюк був у його відділі. Д-р Йоахім Гоффман, німецький історик, який писав про історію армії Власова твердить, що йому не відомо, щоб будь-який член поліції концентраційного табору був відтак серед вояків Власова.

Тут німецький журналіст покликується на „Джерузалем Пост", де також писали, що німці ніколи не переносили катів із концентраційних таборів, бо будь-яких військових частин. Хоча жидівські свідки переконують, що Дем'янюк — це славний „Іван Грозний", їхні зізнання противоречать собі, на що звернув увагу німецький журналіст Ганс Рульман у своїй книжці про Дем'янюка — пише Г. Бегер. Він цитує противоречні зізнання свідка Елягу Розенберга як також споминів Ж. Штайнера.

Вкінці німецький журналіст у своїй цікавій удокументованій статті пише ясно, що совєтські власті передали американцям пофальшовану виказку І. Дем'янюка у 1979 році, яка стала обтяжуючим доказом. Г. Бегер покликується на знавця документів, німця Дітера Ленера, що знайшов аж 50 доказів, того, що виказка є фальсифікатом і написав про це книжку (про яку „Свобода" писала у зв'язку з відвідинами Д. Ленера в редакції „Свободи").

Вкінці Г. Бегер подає прізвища двох німецьких ще живучих старшин, одного, який вишколював чужинецьких помічних поліцистів і другого, який був бухгальтером в концентраційному таборі Травніки, які одноголосно твердять, що ніколи в житті не бачили такої виказки, яку передали совєтські власті американцям, як доказ вини І. Дем'янюка.

У статті Г. Бегера є крім знімок І. Дем'янюка, також знімки двох свідків, Ф. Штіффеля та В. Дубовця, і німецького журналсіта Д. Ленера з фальшивою виказкою.

Відбудеться демонстрація в обороні релігійних прав в Україні

Гарфілд, Н. Дж. — У неділю, 14-го серпня, о год. 8:30 ранку, тут у російській православній церкві Трьох Святих, Автвотер Лейн, почнеться Архиєрейська Служба Божа, присвячена „1000-річчю Хрищення Руси". У відправі візьме участь духовенство московської Російської Православної Церкви і представники зі Совєтського Союзу.

Товариство Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського влаштовує в цей день демонстрацію в обороні релігійних прав в Україні. Організатори закликають українське громадянство взяти активну участь у демонстрації.

У Москві друкуватимуть твори А. Солженіцина

Москва. — Александра Солженіцина, якого видворено з Совєтського Союзу 1974 року, як „лютого динкомуніста", останніми днями прославлювано в Москві, як одного з клясичних авторів російської літератури.

У той же час головний редактор одного з найбільше популярних журналів, який в 1960-их роках друкував деякі з його творів, заявив, що він має надію договоритися про право опублікувати дві повісті Солженіцина раніше заборонені кремлівськими ідеологами.

Величання Солженіцена, лавреата Нобелівської нагороди з літератури в 1970 році, який тепер проживає у Вермонті, ЗСА походить від критика Лева Воскресенського і появилося у односторінковій статті в тижневику „Московскіє Новості", який є в авангарді гласности совєтського вождя Міхаїла Горбачова.

У цій статті Воскресенський пише про появу твору Солженіцина в 1962 році, п. н. „Один день в житті Івана Денисовича", як про „видатну подію в нашому літературному, моральному і духовому житті". Як відомо, в цій праці автор описує переживання політичного в'язня в таборах праці за влади Сталіна. Сьогодні кажуть, що поява цієї праці була одобрена самим Хрущовим і появилася в місячнику „Новий Мір", редагованому в той час поетом Александром Твардовським, який після усунення в 1964 році Хрущова старався дістати дозвіл на друкування двох інших праць Солженіцина, „Раковий корпус" і „В крузі першому".

У своєму інтерв'ю з органом Спілки письменників „Літературною Газетою" в середу, 3-го серпня ц. р., теперішній редактор „Нового Міру" Сергей Залигін висловив надію, що зможе тепер видрукувати ці дві праці.

Під час володіння Леоніда Брежнєва писання про концтабори були заборонені, а сам Солженіцин був усунений зі Спілки письменників в 1970 році. Твардовського викинули з головного редактора „Нового Міру" один рік після усунення Солженіцина зі Спілки письменників, і він незабаром помер. У 1974 році, після появи на Заході його документального твору „Архіпелаг гулаг" Солженіцина заарештувано і на другий день відправлено його літаком до Західної Німеччини.

Тепер за урядування М. Горбачова багато літературних праць заборонених раніше, як і деякі праці теперішніх вигнанців, починають появлятися. Офіційні чинники натякають на те, що, не зважаючи на сильний російський традиціоналізм і православно-церковні погляди, Солженіцина твори дозволять знову друкувати.

У загаданому інтерв'ю С. Залигін заявив, що незабаром розпічне переговори в цій справі з адвокатами Солженіцина. Речники А. Солженіцина в Ню Йорку і Вермонті постійно заперечують новинки, що такі переговори розпочато.

УНІГУ задумує видати твори М. Драгоманова

Кеймбридж, Масс. (ФКУ) — В Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету (УНІГУ) обговорюване вже не раз потребу виготовлення інтелектуальної історії України кінця XIX століття: такий проєкт вимагає ґрунтовного дослідження діяльності видатних діячів того часу й видання їхніх творів.

У зв'язку з цим директор УНІГУ проф. Омелян Пріцак уже викладав кожного другого року курс української інтелектуальної історії XIX століття.

Одним з чолових мислителів того періоду був Михайло Драгоманів (1841-95). На початку біжучого століття в наукових і популярних публікаціях велися цікаві дискусії про Драгоманова, існувала загальна обізнаність з його думками та творчістю. Але в 1930-их роках усе це припинено. Сьогодні сумно спостерігати збідницю українську інтелектуальну спадщину, в котрій ідеї і письменницький дорібок Драгоманова маловідомий, невивчений, а то й цілево забутий. Драгоманів став в Україні негативною особистістю „дрібнобуржуазного" типу й тим засудженим на небуття. Сьогодні можливо дещо міняється, бо появляються вже знову згадки про цього визначного інтелектуала кінця XIX століття, але до повного академічного видання його творчости ще далеко.

Виготовити перше повне академічне видання творів Драгоманова можна тут на Заході, маючи для того вишколених науковців, дослідників і необмежений доступ до потрібних архівних матеріялів. А їх є багато. Сама епістолярна спадщина Драгоманова складала б не менше 10 томів. Є ще позаепізурні видання етнографічних та публіцистичних праць, виданих у його друкарні „Громада" в Женеві. Це

(Закінчення на стор. 4)

ВІДЕНЬ ГОСТИТЬ 2-ИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКИХ МЕДИЧНИХ ТОВАРИСТВ

Президія конгресу під час відкриття молитвою, що її відмовив о. П. Дубицький (п'ятий зліва).

Відень, Австрія (д-р П. Джуль). — Це столичне місто було від 1-го до 7-го липня ц.р. господарем 2-го конгресу Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ).

До цієї федерації належать українські медичні товариства Австралії, Австрії, Німеччини та Українське Лікарське Товариство Північної Америки (УЛТПА).

В науковій програмі конґресу взяло участь понад 120 лікарів з різних країн **світу, включно із медиками із Скандинавії і Польщі.** Другий конгрес СФУЛТ приготували і ним керували д-р Ахіль Хрептовський, голова цієї організації і медичний радник д-р Олександер Жупник, президент Українського Лікарського Товариства в Австрії.

Конгрес звеличали своєю привітами первоієрархи українських церков: Митрополит Мстислав (УАПЦ) і Патріярх і Кардинал Мирослав Іван Любачівський (УКЦ). **На руки секретаря СФУЛТ наспіли також письмені привіти від українських владик у ЗСА, Канаді, Австралії, Бразилії, Німеччини та Франції.** Привіт від Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського братства підписав пастор Олекса Гарбузюк. Рівною прийшли привітальні листи від голови Світового Конгресу Вільних Українців, Петра Саварина, президента Комітету Українців Канади, д-ра Д. Ципинника і голови Президії Координаційного Осередку Українських Центральних Громадських Установ в Европі — Степана Мудрика. На руки господаря конгресу д-ра О. Жупни-

(Закінчення на стор. 4)

СХОДИНИ УАВ В ТРЕНТОНІ

Трентон, Н.Дж. — Старшина 25-ої Станиці Українсько-Американських Ветеранів повідомляє, що засідання станиці відбудеться в четвер, 11-го серпня ц.р., в приміщеннях УНДому, при 477 Джеремая авеню в Гамілтоні, о год. 7-ій вечора. За дальшими інформаціями слід телефонувати до Ореста Сеника на число (609) 585-6769.

П. АЙРІКЯН МАЄ НАМІР ПОВЕРНУТИСЯ В СССР

Париж. — Як уже інформовано, совєтські власті позбавили громадянства відомого вірменського правозахисника Паруйра Айрікяна і насильно вислали його в Етіопію. Завдяки американським дипломатам в Аддіс Абабі, П. Айрікян вилетів у Рим, а тепер перебуває в Парижі, де живе його далека родина.

Виступаючи у п'ятницю, 5-го серпня, на пресовій конференції, Айрікян заявив, що вважає своє вислення протиправовою акцією і має намір зробити все, що в його силах, і добитися права повернення на батьківщину.

Айрікян показав журналістам заповнену ним анкету, необхідну для одержання в'їзної візи в СССР. В графі „громадянство" вказано „без громадянства", а в графі „тривалість перебування в СССР" написано „постійно". Вірменський правозахисник має намір спочатку звернутися в совєтську амбасаду в Парижі, а на випадок відмови передати справу в суд.

„Ніхто не має права позбавляти мене батьківщини, — сказав Айрікян по-вірменськи. — Я звернуся в совєтський суд, і якщо демократизація не пустий звук, вони повинні організувати відкритий процес. Я впевнений, що виграю справу".

За словами Айрікяна, його вислали лише тому, що влада не ризикнула доводити справу до суду, побоюючись спалаху масових протестів.

Після арешту в травні цього року Айрікянові дали зрозуміти, що він стоїть перед вибором: виїхати у З'єднані Стейти Америки або вернутися у в'язницю. „Після 17 років таборів мені зовсім не усміхається перспектива почати все спочатку", — сказав Айрікян, додавши, що він ніколи не збирався емігрувати по добрій волі.

З'єднані Стейти і Західня Німеччина висловили готовність надати Айрікянові статус політичного біженця.

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИКИ ВЛАДИ в Польщі повідомили про скасування заборони на діяльність крайового відділу ПЕН-Клюбу. Олександр Кравчук, що займає посаду міністра культури в Польщі, в листі до першого секретаря варшавського комітету комуністичної партії, повідомив, що таке рішення продиктоване потребою демократичного розвитку польської культури. Лист міністра опублікували всі варшавські газети. Передбачаються вільні вибори керівництва відділу, яких вже давно добивалися члени ПЕН-Клюбу, але польський уряд вимагав, щоб до керівництва входили лише льояльні до уряду й партії особи. Колишній президент польської секції ПЕН-Клюбу поет Еліюш Жулявскі вважає, що вибори нового керівництва відбудуться у вересні цього року.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ СССР Едуард Шеварднадзе прийняв у Москві свого пакистанського колегу Сахабзаду Якуб-Хана, який перебував там з офіційною візитою, і заявив, що, помагаючи зброєю афганським партизанам, Пакістан займається „міжнародним тероризмом". За останні місяці Москва і Кабуль десятки разів обвинувачували Ісламабад в порушенні женевської угоди у справі Афганістану, укладеної 14-го квітня, яка передбачає припинення західньої військової допомоги муджагединам в обмін на виведення совєтських окупаційних військ з цієї країни. Підписуючи угоду, ЗСА і Пакістан залишили за собою право підтримувати партизанів до того часу, поки Москва не припинить військову допомогу кубульському режимові. У четвер, 4-го серпня, Якуб-Хан відлетів на батьківщину, а Шеварднадзе несподівано прибув у Кабуль, де його зустрічали міністер закордонних справ Афганістану Абдул Вакіль та інші офіційні особи. Про мету візити Шеварднадзе ТАСС не повідомляє.

УРЯД ЄГИПТУ НАМАГАЄТЬСЯ організувати зустріч асистента державного секретаря Ричарда Мирфі з представниками Палестинської Визвольної Організації (ПВО). Чиновник єгипетського міністерства закордонних справ заявив, що зустріч правдоподібно відбудеться у вівторок, коли Р. Мирфі буде у Каїрі. Асистент державного секретаря відправиться на Близький Схід, де крім Єгипту відвідає Ізраїль, Ливан, Сирію і Йорданію. Представник єгипетського міністерства закордонних справ сказав, що „члени ПВО будуть рядовими". Він не відповів, чи це будуть мешканці контрольованих Ізраїлем територій, чи палестинці, що проживають за межами Ізраїля. У четвер, 4-го серпня, в Каїрі відбулася зустріч міністра закордонних справ Єгипту Ісмата Абдель-Меґуди з Саїдом Камалем — членом Національної ради Палестини, який вважає ПВО „урядом Палестини у вигнанні". Невідомо, які справи вони обговорювали і чи говорили про зустріч членів ПВО з Мирфі.

ШВАЙЦАРСЬКИЙ УРЯД повідомив, що після відбуття двох третин терміну ув'язнення, з в'язниці „за зразкову поведінку" звільнений 78-річний колишній бригадний генерал Жан-Луї Жанмер, обвинувачений у 1977 році в шпигунстві на користь Совєтського Союзу. В багатьох інтерв'ю, даних ще у в'язниці, генерал Жанмер заявив, що вважає висунені проти нього обвинувачення недоказаними і має намір добиватися повної реабілітації. Жанмер має багато прихильників. Консервативна швайцарська газета „Ноє Цюріхер Цайтунг" пише, що „обставини невизначеності будуть витати над справою Жанмера до того часу, поки не побачить світ багато документів, які вважаються нині секретними". Військовий трибунал 17-го червня 1977 року на закритому засіданні визнав генерала Жанмера винним у передачі співробітникам совєтської амбасади у Берні відомостей, які мають важливе значення для оборони Швайцарії.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ справ Ізраїля, яке вислало недавно свою першу за більш як 20 років делегацію в Совєтський Союз, радить її членам інструкцію привертати до себе якомога менше уваги і, зокрема, якнайрідше появлятися на сторінках світової преси. У розмові з кореспондентом агентства Ассошейтед Пресс неназваний відповідальний співробітник міністерства закордонних справ сказав: „Цілком зрозуміло, що коли наша делегація прихала в СССР, загальне зацікавлення нею досягнуло максимуму. Однак тепер, нам здається, що з цим пора кінчати". На думку ізраїльського міністерства закордонних справ, надто велике зацікавлення до перебування їх дипломатів у Москві може негативно відбитися на вирішенні складних справ, якими вони займаються в СССР.

ІРАК І ІРАН РОЗПІЧНУТЬ ПЕРЕГОВОРИ

Ню Йорк. — Організація Об'єднаних Націй повідомила, що Іран погодився на компромісову пропозицію Іраку, припинити воєнні дії у Перській затоці з тим, що майже одночасно розпічнуться безпосередні переговори обидвох країн. Генеральний секретар ООН Гавіє Перез де Куєяр заявив, що він в неділю, 7-го серпня, про цю угоду повідомив на неофіційному зібранні Раду Безпеки ООН.

Генеральний секретар не подав до відома кореспондентам точної дати початку припинення воєнних дій цієї восьмилітньої війни, що її фронтова лінія тягнеться 700-милевою смугою та в якій загинуло і поранено біля 1 міл. чоловіків, жінок і дітей. Одначе місцеві дипломати в розмові з кореспондентами припускають, що десь біля 20-го серпня ц.р., перемир'я наступить.

Після встановлення точної дати для припинення військових дій у Перській затоці Перез де Куєяр звернеться офіційно зі закликом одобреним всіма 15-ма країнами Ради Безпеки до обидвох народів, щоб здержалися від взаємних воєнних дій під час мирових переговорів. „Ми всі сподіємося, що всі воєнні дії припиняться зразу", — заявив Кріспен Тікел, британський представник до ООН.

Державний департамент ЗСА не мав жадних коментарів до подій, що заіснували впродовж останніх двох днів кінця тижня, але речник Уряду президента Рональда Реґена назвав ці події позитивними і сказав, що „вкінці події починають входити у правильні рейки між Іраном та Іраком, а обидві країни стараються співпрацювати з намаганнями генерального секретаря досягти перемир'я".

Не зважаючи на всі зусилля, Ірак дуже недовірчиво ставиться до всіх намірів Ірану, а це, як кажуть дипломати, може комплікувати мирові переговори, тим більше, що ще не узгіднено де вони мають відбуватися. Генеральний секретар ООН сподіється, що мирові переговори відбуватимуться в Ню Йорку, але міністер закордонних справ Іраку Тарік Азіз запропонував першу сесію в Ню Йорку, а дві інші в столицях Ірану і Іраку.

Йорданія не оплачуватиме працівників на окупованих землях

Єрусалим, Ізраїль. — Йорданія заявила через своїх урядових речників, що здержує платні майже всім своїм працівникам на Ізраїлем окупованій території західнього побережжя ріки Йордан.

Це потягнення наступило після проголошення в неділю 31-го липня, ц.р. королем Йорданії Гуссейном, що він зриває всякі адміністративні зв'язки з західнім побережжям ріки Йордану, щоби посилити і підтримати Палестинську Визвольну Організацію у її заходах бути єдиним представником палестинців, які там проживають.

Досі Йорданія дальше давала платні вчителям, працівникам відділів здоров'я, міським урядовцям та іншим, але від 16-го серпня ц.р. ці установи і їхні працівники перестануть бути робітниками Йорданії. В загальному це відноситься до біля 21,000 працівників. Єдині, які не підпадають в ту категорію — це біля 2,000 урядовців йорданських судів і агенцій релігійних справ.

Йорданське державне радіо подало до відома, що „це рішення королівства зроблено, щоб порвати офіційні і адміністративні зв'язки з палестинцями на окупованих землях".

Речники міністерства закордонних справ Ізраїля, яким управляє Шімон Перез, заявили, що Йорданія зробила це потягнення для того, щоби дати можливість ПВО пропхатися на територію західнього побережжя ріки Йордан, додаючи, що уряд Ізраїля „буде змушений заповнити цю небезпечну порожнечу, яка зараз створилася".

Коли король Йорданії Гуссейн минулого тижня проголосив, що ліквідує зв'язки Йорданії з окупованим Ізраїлем територією західнього берега ріки Йордан, то ані Ізраїль, ані палестинці не знали і не сподівалися, які можуть бути наслідки для палестинців — мешканців цієї території, як і для ізраїльського уряду.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ ПРОКУРАТОРИ Іран-контра афери, вживаючи надзвичайно гострих слів, обвинуватили адвокатів Олівера Норта в тому, що вони, вживаючи хитру тактику „арогантної неуважливости" до судових розпоряджень, стараються всіми силами відложити розправу. Федеральний судя Ґерард Ґессел назначив розправу на 20 вересня ц.р., а адвокати О. Норта твердять, що їм неможливо до того часу переглянути документи потрібні до розправи і встановити чи вони наражуватимуть державну безпеку.

ДЖЕКІ ПРЕССЕР, недавно померлий голова міжнародні профспілки водіїв, був донощиком для Федерального Бюра Інвистиґацій від 1974 року, — заявив Олівер Ревел, заступник директора цього ж бюра. Він також сказав, що Прессер був дуже цінним донощиком, бо мав велике знання про намагання організованого злочинства перебрати провід профспілки.

РЕЧНИКИ МОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ заявили, що на американському літаконосці „Констелейшон" вибух вогонь у машинній камері. В цьому вогні було поранено 20 членів залоги, але це не ушкодило самого корабля й він виїхав в море, як було заплановано, на вишкільну поїздку. Вогонь вибух у вівторок, 2-го серпня ц.р. але причини його ще не проєслідженно.

МИНУЛОГО РОКУ Конгрес заснував комісію для прослідження причин високої смертности немовлят в Америці. Після цілорічної інтенсивної праці комісія дійшла до заключення, що потрібно в найскорішому часі зформувати одностайну стратегію для поборювання цього явища в ЗСА. Біля 40,000 немовлят вмирає кожного року в Америці, не доживши й до 12-ти місяців, а головними чинниками цієї трагедії є убогість, брак опіки, погане відживлення і надужиття алькоголю та наркотиків.

ЕВРОПЕЙСЬКА ЕКОНОМІЧНА спільнота вирішила до 1992 року знести всякі внутрішні торговельні перешкоди для тих 12-ох країн, які є її членами. Уряд президента Рональда Реґана заявив через свого речника в особі заступника секретаря Державного скарбу Петера МекФірсона, що Америка дуже критично задивляється на би рішення обмежити можливости імпорту американських продуктів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year* — $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Відвидини військовиків у Москві і Вашінґтоні

У минулому місяці перебував у Америці голова генерального штабу збройних сил СССР маршал Сєрґей Ахромєєв і його обвозили по американських військових базах та показали найновішу американську далекосяжну ракету типу Б-1. В минулому тижні перебував чотири дні в СССР американський секретар оборони (в Европі — міністер військових справ) Френк Карлуччі, наступник Вайнберґера, що зрікся був із свого посту з уваги на затяжну недугу своєї дружини. Совєтські власті зустріли Карлуччі з усіми почестями. Зараз першого дня він мав чотиригодинну розмову з совєтським міністром військових справ Димітром Язовим. Карлуччі виступав з промовою у московській військовій академії ім. Ворошилова і його слухачами були вкриті медалями полковники, генерали, адмірали і маршали. Карлуччі на вступі заявив, що Америка не має ніяких аґресивних плянів супроти СССР, ані будь-якої іншої країни, і її збройні сили призначені виключно на оборону. Він признав, що СССР мусить теж берегти себе і мати поважні збройні сили, бо в минулому поніс від різних аґресорів велетенські жертви і втрати. Проте ЗСА лякаються, щоб совєтські збройні сили не були наставлені на аґресію, і тому обидві країни, ЗСА і СССР, розпочали розмови та довели вже до частинного зговорення щодо редукції, чи пак знищення деяких офензивних родів зброї.

Франка Карлуччі повезли на велику совєтську військову базу Кубінка на південному сході від Москви та дозволили йому і його почтові з Пентаґону оглянути досить докладну далекосяжну суперсонічну ракету, яку американці назвали „Блекджек". Це не було для американських відвідувачів у СССР ревеляцією, бо у виданій Пентаґоном у цьому році книзі „Совєтські збройні сили" подано вже світлину цієї ракети і її докладний опис. Сказано там, що „Блекджек" може везти на віддаль 4,500 миль із суперсонічною швидкістю ракети з атомовими головками та атомової бомби і є останнім продуктом військово-збройної техніки.

Під час перебування Карлуччі і його військового почоту в СССР большевики знищили на своїй військовій базі чотири ракети на коротку віддаль типу СС-12. Це був початок реалізування договору, що його в грудні минулого року підписали президент Реґен і Міхаїл Ґорбачов про редукцію ракет на коротку і середню віддаль. За тим договором СССР має знищити 4,752 такі свої ракети й Америка 859.

Обмін такими відвідинами високих старшин Америки і Совєтського Союзу не має поважного значення, якщо йдеться про стан збройних сил тих обох суперпотуг. Проте це маніфестація мирових замірів обох країн і такі відвідини мають психологічне значення — вплив на загальну атмосферу у світі та зокрема на атмосферу у Західній Европі і в Совєтському Союзі.

Ані американці не показали совєтським старшинам щось їм невідомого з ділянки збройних сил Америки, ані большевики не виявили теперішнім американським гостям, високим старшинам-фахівцям збройного арсеналу нічого їм невідомого. Збросння буде продовжуватися і буде продовжуватися військова розвідка, доведена до перфекції. Історична заслуга президента Реґена у цьому, що він використав добру коньюнктуру, яку створила страхітлива економічна криза в СССР, для розмов із кремлівськими володарями не про обмеження, а про редукцію різних родів зброї. Його історична заслуга у тому, що гасло, під якими він, Роналд Реґен, кандидував вісім років тому — „Мир і добробут" — не було пустою пропаґандою, а було пляном, що його він за свого урядування таки зреалізував. Немає людини і немає державного мужа-політика, який не робить помилок. І Реґен зробив деякі поважні помилки, але це також річ дискусійна, чи до помилок треба зарахувати невдачі ризиковних, проте в даному часі і в даних обставинах доцільних дій.

Френк Карлуччі і високі старшини, які йому товаришили, не їхали до Москви, щоб наочно перевірити совєтський збройний арсенал, бо вони знали його і без цієї подорожі. Але вони виконали радше політичну місію — ще раз заманіфестували, що Америка — це насправді миролюбна великодержава, яка за урядування Роналда Реґена збільшила, скріпила й удосконалила свої збройні сили — щоб відстрашити потенціяльного аґресора.

о. **Ярослав Свищук**

ЗВОРОТ ДО КОРІННЯ

„Створю з домом Ізраїля... Новий Завіт... Вкладу закон мій у їхнє нутро і напишу його у них на серці. Я буду їхнім Богом, вони ж моїм народом." (Єремія: 31, 31—33).

Ось такий договір зробив Господь із своїм народом. Господь був вірний — найвірніший у зберіганні свого Заповіту. І як довго Ізраїль вірно тримався Божих Заповідей, так довго добробут, мир, радість й щастя панували серед нього. Та як тільки той нарід почав ламати Божі заповіти, тоді зараз слідували Божі кари й нещастя навідували його.

Ізраїль — це тільки символ й усіблення усіх народів світу. Серед тих народів світу, мов писанка серед родючого чорнозему, над Дніпром постав народ, що в ньому спліталися різні впливи, різні культури. Спочатку він не мав історичного виразного обличчя, та прийшов момент, прийшла епохальна подія, що докорінно змінила карту його історії. Цим народом був наш рідний нарід Руси-України. Цією епохальною подією в житті нашого народу було хрищення у водах Дніпра. Це та Божа Благодать, що її приніс на Київські гори Андрій Первозванний у моменті, коли поставив Хрест на них.

Від того часу християнство на Україні-Русі поволі розвивалося, розросталось і приносило плоди нових чеснот аж до того часу, коли на доручення нашого князя Володимира Великого християнство стало державною релігією й увесь народ, охристившись в дніпрових водах, прийняв Дар Святого Духа.

Почалась нова доба — доба величавого розквіту як релігійно-морального, так і культурного й економічно-політичного. Від того часу наша Батьківщина стала могутньою державою на Сході Европи. Дочки і внуки Володимира були посвоячені з королівськими родами Европи, між ними були дружба й були приязні державні зв'язки.

Одна з правнучок князя Володимира по лінії князя Ярослава Едіґна удостоїлась бути проголошеною Блаженного і її гріб находиться в Баварії біля Мюнхену в місцевості Пуш.

Історія нашого українського народу в багатьох випадках подібна до історії ізраїльського народу. Наші князі, подібно як ізраїльські пророки, зробили з Господом договір. І як довго в княжій державі був пошанований Божий закон, так довго Божа Благодать сіяла на київських горах і мир та добробут були наглядним доказом присутности Божого Благословення. І появились на нашому релігійному обрії такі духовні світочі, як князь Ярослав Мудрий зі своєю книгою законів — „Руською Правдою", святий Антоній Печерський, що, перейшовши візантійсько-сирійську школу пустинного життя, згуртував біля себе в Печерській Лаврі численних монахів, що шукали контемпляції з Богом, святий Теодозій Печерський, який пішов у духовому житті крок дальше, бо шукав досконалости на перехресті двох доріг: вертикальної, що шукала з'єднення і пізнання Бога, і горизонтальної лінії, що шукала Господа Бога в своєму ближньому та в ділах милосердя супроти нього. Тож не дивно, що Печерська Лавра стала прибіжищем убогих і місцем, де народ шукав розради в життєвих проблемах й потребах.

Та прийшли часи занепаду, роздору. Прийшли часи турецької та татарської навали. Хто знає, може вони прийшли як Божий допуст за внутрішній роздор, брак єдности між князями? І так діється по сьогоднішній день...

Подумаймо, застановімся! Цими днями ми є свідками епохальних подій. Нам даний привілей відзначати історичну подію тисячоліття хрищення Руси-України. Здається, кожний з нас є свідомий того, що жодна подія наших часів не мала такого просто потрясаючого впливу і не була в центрі уваги усіх кляс українського суспільства, як саме святкування 1000-ліття Хрищення Руси-України.

А проте проспіваються ангельські хори, відправляться Божественні св. Літургії у великих катедрах, пройдуть величні концерти, прогомонять наукові доповіді про наше хрищення і нашу християнську культуру, відбудуться панелі, пропливуть містами демонстрації, будуть виголошені численні проповіді на тему релігійної спадщини Володимирової доби, й тоді ми віч-на-віч станемо перед питанням: що далі? Що далі робити нам, розсіяним по континентах вільного світу? Куди нам іти? Де шукати просвічення серед темряви сучасного модерного світу? Відповідь ясна і коротка: має прийти зворот до коріння. Зворот до євангельської простоти Володимирової доби. Зворот до збереження Заповітів „Руської Правди", зворот до наслідування у нашому приватному й суспільному житті науки наших великих святих Володимира й Ольги, Антонія і Теодозія Печерських, особливо їхньої науки про милосердя супроти ближнього. Має прийти зворот до прикладу наших святих братів князів Бориса і Гліба, що духом всепрощення стали надхненниками нової ідеї для нашого молодого покоління. Зворот до медитацій, до духа покаяння. Зворот до духа молитви, зворот до почитання Божої Матері через Чудотворні ікони, а особливо зворот до шукання у всьому стежок Божого Провидіння.

Хай же ці знаменні святкування 1000-ліття нашого Християнства будуть для нас дороговказом на дальшу життєву мандрівку в друге тисячоліття.

Наталя Осика

ЧОРНІ СУБОТИ

Газета „Радянська Україна" називає молодіжний суботник, що відбувся 25-го червня в Києві, „святом праці". 200,000 молодих киян виготовили продукції майже на 2 міл. карбованців. Це тільки в Києві. Якщо ж урахувати, що суботник відбувся по всій країні, то стає зрозуміло, що для керівництва держави він справді став святом. Та чи був він святом для молоді?

Суботник закінчився розвагами в парках і на площах Києва. Отже ніби й свято. Якщо ж розглянути ближче, що таке суботники в СССР і чи справді вони є святом для народу, то постане зовсім інша картина.

Все починається з того, що на кінець кварталу, півріччя чи року безліч виробництв відстають від намічених плянів. Тут виручають приписки. Але існує така частина праці, яку не заховаєш від ока і приписками не затулиш. Ось тоді партійні керівники оголошують суботник. Уся країна працює в цей день на державу задармо. Людей женуть на будівельні об'єкти, що дуже відстали зі строками, інших на колгоспні поля, фабрики, заводи і т. д.

Перші ленінські суботники справді відбулися на ентузіязмі, бо народ тоді ще вірив, що будує для себе щастя, а тимчасові труднощі скоро закінчаться. Сьогодні ж суботники народ розцінює, як примусову рабську працю. Вони позбавляють людей жаданого відпочинку. За працю на суботниках нікому не платять, а в те, що це робиться для їхнього блага, ніхто вже давно не вірить. Чому ж люди так „активно" виходять на ці суботники? Тому, що за невихід карають. Карають всіх: школярів, студентів, робітників і службовців.

Школяреві ставлять погану оцінку за поведінку, а після закінчення школи запишуть йому в характеристику, що не брав участи у громадському житті, в результаті чого його шанси бути прийнятим до інституту знижуються мало не до нуля.

Студентам відбирають стипендію, а якщо хто з них має місце в гуртожитку, то втратить і його.

Робітників і службовців за неучасть в суботниках також карають, кожного інакше. Тут підхід персональний, в залежності від того, що дошкульніше вдарить. Одних позбавляють черги на отримання житла, інших можливости підвищити кар'єру і так далі. Життя в СССР влаштоване так хитро, що кожен громадянин має в чомусь гостру потребу, тому, ненавидячи і проклинаючи суботники, люди все ж таки йдуть на них.

Влаштовують суботники на честь якихось комуністичних свят. При цьому стараються зробити так, щоб він припав на релігійне свято, бо це дає змогу виявити всіх віруючих і відтак цькувати їх і переслідувати всіляко. Наприклад, суботник до 1-го травня багато років влаштовували на Великдень. Суботник до Дня Молоді на Трійцю і так далі.

У день суботника зранку до вечора по всій країні з гучномовців лине бадьора музика, лунають пісні. В роки так званого застою під кінець робочого дня не тільки дозволяли, а навіть заохочували до складчини на випивку і закуску. Це поліпшувало настрій і люди напідпитку мирно розходились по домах. У період перебудови організована випивка заборонена, а неорганізовану ховають і вдають, що її нема. І ніколи не шкодують бадьорої музики. Якщо ж ідеться про суботник молодіжний, то й не дивно, що він закінчується танцями й піснями. На те ж вона й молодь, щоб повеселитися, не зважаючи на втому.

Суботники доповнюють дармову працю в концтаборах, де сьогодні перебуває не менше чотирьох мільйонів чоловіків і жінок. Це так звані кримінальні злочинці. Багато з них потрапили туди без будь-якої провини — її винайшли прокурори, щоб збільшити кількість державних рабів.

Використання рабської праці вкоренилося в країні з перших днів совєтської влади. Мільйони хліборобів, робітників, лікарів, вчених, письменників були оголошені „куркулями", „ворогами народу", „зрадниками", „шпигунами" й вивезені на рабську працю до Сибіру, Казахстану, в Заполяр'я і на Далекий Схід. Вони довбали каміння, працювали лісорубами, шахтарями, будівельниками і вмирали від голоду й холоду, а на їх місце привозили нових і нових „ворогів народу".

Та частина населення, котра уникла тюрем і таборів, потрапила до колгоспів. Вони гнули спини з року в рік, не отримуючи за працю жадної платні, бо „мудрий" закон комуністів наділяв колгоспникові таку велику норму на день, котру під силу виконати тільки за три дні. Це давало змогу звинувачувати колгоспників у невиконанні норми і штрафувати їх. Мізерного заробітку за зароблені трудодні не вистачало навіть, щоб покрити штраф, доводилося ще й доплачувати. Хто не мав чим платити, того оголошували „ворогом народу" і в одну з ночей він зникав у концтаборах, щоб ніколи не повернутись.

Тепер колгоспникам дещо платять за їхню працю, але рабський труд і досі широко використовується у вигляді тюрем, концтаборів, студентських будівельних загонів, так званих Червоних субот, перейменованих народом на Чорні. Спочатку комуністи задовольнялися одним, або двома суботниками на рік, тепер, окрім щомісячних Чорних субот, буває безліч суботників, присвячених різним комуністичним датам.

Так виглядає щаслива праця в „Країні Рад", коли до неї придивитися зблизька.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Яр. Климовський

На маргінесі п'єси „Ярослав Мудрий"

Живучи в епосі, в якій докорінно змінено уявлення про простір і час, не спостерігаємо, що в кожній ділянці пройшли ґрунтовні зміни. Якщо мова про театральне мистецтво, то величезну зміну воно проходить уже від т. зв. Великої Реформи, яка дала початок новому розумінні театру, як самобутнього мистецтва, висуваючи нові засоби мистецького вислову. Найголовніше, що ця реформа визначила позицію режисера — постановника, як одинокого керівника спектаклю, на що вказує навіть сама назва (від латинського слова rego — керую. Режисер керує усіми чинностями, звязаними з виставленням театрального видовища. До найважливіших завдань сьогоднішнього режисера належить опрацювання сценічного тексту, взгідненого із сценографом проєкту сценічного оформлення й ескізів костюмів, з композитором музичного оформлення (ілюстрації), як також, ведення проб з акторами (аналітичні, ситуаційні, перегляд, генеральна проба).

Щодо опрацювання сценічного тексту. Колись драматичний твір не можна було рушити без дозволу автора, не можна було змінити ані однієї фази. Це було свого роду табу. Ще перед Другою світовою війною, тому що один автор не погодився на незначні зміни в його сценічному тексті, його п'єса не побачила світел сценічної рампи одного із столичних театрів Парижу. Сьогодні якщо режисерові не під силу самому опрацювати сценічний текст, свій режисерський задум, інтерпретацію п'єси, характеристику персонажів чи визначення стилістичних особливостей акторського виконання- передає для виготовлення чи то літературному керівникові театру, чи іншій компетентній особі. Віршований текст повинен опрацювати поет за вказівками режисера.

В музичному спектаклі за балетну сторінку, очевидно, відповідає хореограф, та все ж він обов'язково радиться з режисером, але коли режисер доручає вивести сценічний рух у п'єсі, то хореограф неодмінно слухає вказівок режисера, бо інакший сценічний рух є в опері, опереті, а вже зовсім інакший у п'єсі, тим більше історичній. Під сценічним рухом перш усього розуміємо представлення природної поведінки не так поодиноких персонажів у їх різних сценічних ситуаціях (їм диктують їхні ролі), як гуртових сцен.

Режисер дбає про гармонійне, мистецьки цілісне видовище, вирішивши його в ритмі й темпі, мізансценах, гуртах, характері і розв'язці (наспіл із сценографом) сценічного оформлення. Режисер несе повну відповідальність за цілість спектаклю.

* * *

Іван Кочерга (народжений 6-го жовтня 1881 року, помер 25 грудня 1952 р.), автор понад двадцяти друкованих і славетних п'єс, декілька в рукописах. Його „Ярослав Мудрий" не тільки вдостоївся показу на більших українських сценах, але його історичну п'єсу показано також і поза Україною — наприклад, у Польщі йшла вона з великим успіхом на найбільших сценах.

Ми розуміємо обставини, в яких творив Кочерга, тому його „Ярослав Мудрий„ у вільному світі вимагає увиразнення деяких сцен, створення відповідної атмосфери, підкреслення ідеї твору та внесення патріотичних елементів. Щоб у п'єсі поробити такі корективи на це треба довшого часу, (а „Ярослава Мудрого" треба було поставити 1988 року в Тисячоліття).

Відносно сценічної дії. Немає теж спроможности, щоб п'єсу оживити введенням акції та ще в драматичному творі, писаному віршем, який власне сповільнює сценічну дію. Свого часу Лесь Курбас слабшу акцію, якщо її не можна було піднести, зрівноважував майстрами слова. А де їх узяти?

Щодо обсади. Тому, що п'єсу здійснює Студія, це не означає, щоб стрижнем ансамблю була студія, а зрілі актори були, як допомога. А чому не могло б бути навпаки, тим більше, що акторів у Ню Йорку не бракує: Багато ж справжніх театрів називають себе скромною назвою „студіями".

У спектаклях, у яких є чимало гуртових сцен, режисер мусить на це звернути особливу увагу. Вистачить пригадати, собі виведення гуртів Володимира Блавацького — інакше його гуртові сцени виглядали в „Аіді", інакше в „Циганському коханні", інакше в „Голготі" чи „Камо грядеши", а вже зовсім інакше в „Батурині".

Не абияку ролю у п'єсі грає побудова мізансцен. У п'єсі „Ярослав Мудрий" така побудова полягає на відповідній віддалі персонажів від володаря. Тут на перешкоді стоять деякі недомагання тексту, що їх слід дещо переробити чи зм'якшити, наприклад, є така сценічна ситуація, що свічкогас, (який перед тим був свинопасом) є у похміллі до тієї міри, що не відчуває, що стоїть перед володарем, найвищим авторитетом. На тамтешні (большевицькі) відносини така поведінка свічкогаса може навіть викликати сміх, у нашій дійсності насуває питання невже ж таке могло бути можливе?

* * *

Колись, бувало, довші антракти виповняла театральна оркестра. Сьогодні такі перерви поміж змінами декорацій деякі театри

(Закінчення на стор. 3)

Роман Кухар

П'ЯТДЕСЯТ РОКІВ ТОМУ НА ФІЛІЇ

(Остання матура гуманістичного типу на Філії Академічної гімназії у Львові в 1938 році)

Були в нас, тоді абітурієнтів у 1938 році „на Філії", „побожні" побажання відзначити десятиріччя складення матуральних іспитів, себто в 1948 році. Та що ж, той рік застав нас уже в повоєнній Німеччині, напередодні виїзду за океан, значить ніколи було. Хтось із цієї нагоди піддав тоді думку — а може б так відзначити хоч би двадцятиріччя матури в 1958 році? Проте, в оцю пізню пору загального розселення було вже важко віднайти один одного — хто, переживши війну, залишився в Краю, чимало згинуло в підпіллі ОУН, УПА й Першій дивізії УНА, інші пропали на засланні в СССР, а значна частина розбрелась, мов ті перелетні птиці, по всьому світу. Про дальші декади річниць нашої матури вже й не було більше мови. Між тим, видали (теж учасники матурального року 1938) показні томи Ювілейної Книги Академічної гімназії та її історії, а до вшанування з'їздом абсолюторії своєї альма матер з 1938 року таки вже й не дійшло. Аж ось мій колега з „Філії" й абсольвент „Головної" Теодор Мацьків відозвався із приводу відзначення 50-річчя матури клясичного типу гімназії в Головному заведенні у Львові (гл. „Свобода", 104 ч., з 3-го червня 1988 та продовження).

Супроти цього годиться ж тепер доповнити його образний зміст із „Головної" відповідною картиною останньої матури гуманістичного типу української гімназії у Львові, а саме у т. зв. „Філії" Академічної гімназії, що закінчувала гімназійний цикл цієї старинної нашої середньошкільної установи й починала новий, ліцейний. Тут буде доречно коротко з'ясувати різницю між **клясичним і гуманістичним типами гімназії. Ще в останній клясі клясичного характеру гімназії перед заведенням** гуманістичного відрізнення у 1930 році навчали греку й латину з клясичних предметів. У гуманістичному відділі відпала грека, зате залишилась латина, а в додатку заведено деякі нові дисципліни, як Сучасна Польща, Психологія, Пропедевтика філософії, а теж надобов'язкові курси інших, крім німецької, польської, чужих мов, наприклад, англійської й італійської. Гуманістичний тип втримався лиш протягом одного річника учнів, бо вже ті, що поступили в гімназію в 1931 році, ввійшли згодом у структуру нової форми середньошкільної освіти в Польщі, а саме т. зв. „ліцеїв" клясичного, математично-природничого тощо. А втім, повернімось до матури в 1938 році.

Подія та, сама з себе важлива, запечаталась у пам'яті ще глибше, оскільки саме в той час, 23-го травня, усіх нас у тому гурті, що складали в той день іспити зрілости, потрясла Гіобова вістка про загин від розриву бомби в Роттердамі сл. п. Полковника Євгена Коновальця. Отак після Головного Отамана Симона Петлюри в 1926 році в Парижі згинув з рук московсько-большевицьких агентів черговий борець за волю й незалежність українського народу. Насильна смерть великого сина України стала знову нашою спільною трагедією й відобрала нам щоправда в той роковий день душевний спокій, проте позначилась у юних серцях і характерах міцним поштовхом до дальших змагань за перемогу національної справи, що саме в боротьбі за неї поклав своє ще молоде життя тогочасний вождь ОУН. В той жалобний матуральний день і закликав нас на короткий апель наш клясовий опікун проф. Зенон Зелений, переводячи з нами інтимну ідейну гутірку. На розстанні, побажавши нам добрих матуральних успіхів, ось як відозвався: — „Він, кого ви вшанували, відійшов, зате ви живете, тож пам'ятайте — багато суспільних завдань перед вами, виконуйте ж їх згідно з вашими силами й вимогою обов'язку громадян свого народу". Отакий залишився в пам'яті заклик нашого вчителя-суспільника „Зенька", що здобув собі симпатію й довір'я під час дворічного (в сьомій і восьмій клясах з професором латини, І. Пашкевичем) ведення нашого **річника абсольвентів. Згодом став він відомий як керівник відділу молоді при УЦК й референт юнацтва, при** військовій управі Дивізії „Галичина". На еміґрації у Канаді продовжав навчати математику й фізику в середніх школах, теж очолював Об'єднання Українських Педагогів та був першим заступником голови світової виховно-освітньої Ради при СКВУ. Помер 10-го лютого 1973 року в Торонто, до останнього часу підтримуючи зв'язки зі своїми колишніми учнями.

Перед очима виринають, як живі, постаті добрих директорів нашої Філії, ще з ранньої доби юности, Ярослав Вербицький, трохи згодом трагічної пам'яті Іван Бабій та останній управитель передвоєнної гімназії о. Михайло Залєський, усі давно вже в вічності. З-поміж учителів лиш один, наш достойний катехит, о. крилошанин Петро Хомин залишився при житті. Нехай ще довго (хоч і йому 99 років життя) проживає в Канаді для добра рідної пастви! Отця Гавриїла Костельника, нашого раніше катехита, що зворушував нас своїми палкими проповідями на гімназійних Богослужбах у Преображенській церкві та розсмішував до сліз своїми дотепними анекдотами для відпруження молоді під час годин релігії, не минула, як і директора Івана Бабія, трагічна доля посередника доброї волі між державними органами чужої влади та власним громадянством. Згинув наш золотоустий проповідник від кулі большевицького аґента НКВД у 1948 році, свідомий до кінця життя большевицького обману неканонічного переведення УКЦеркви в Краю на православ'я. За свою ролю „рятувати; що можна врятувати", поплатився життям. Наслідки недоцільної дії сумної слави „ініціяторів" ще й досі тяжіють над нашим народом.

Кидаю черговий погляд на матуральне табльо. Почесну ролю секретаря Національної Ради в 1941 році відограв наш україніст і патріотичний надхненник декількох поколінь молоді (навіть Архиєпископа Івана Бучка) Ярослав Біленький, що помер від серцевої недуги, втративши сина в підпіллі ОУН в 1945 році. Поза межами болю найшлись й інші наші вчителі різних кляс — знамениті україністи, Володимир Радзикевич, згодом професор української літератури в Університеті Івана

(Закінчення на стор. 3)

Олбанська Округа відзначила ювілей Тисячоліття

У суботу, 21-го травня, Комітет Тисячоліття Олбанської Округи величаво закінчив ювілейні святкування.

Сотні українців і неукраїнців нетерпеливо чекали офіційного відкриття ювілейних урочистостей. О годині 1-ій по полудні почалася процесія, яку очолювали діти суботньої школи. Після них ішли представники парафій і організацій. Дальше слідували члени хору Олбанської Округи, співаючи релігійні пісні, а за ними священики місцевих парафій. Всі громади Олбанської Округи були репрезентовані: Амстердам, Коговз, Вотервліт, Трой, Літтле Фоллс, Пітсфільд і Ґадсон. Голова Комітету Тисячоліття Ярослав Кушнір, відкриваючи святкування, привітав присутніх, підкреслюючи важливість і значення цього найбільшого ювілею нашої історії.

Після того слідувала релігійна відправа — чин відновлення Святого Хрищення, в якій взяли участь отці католицьких і православної церков: о. дек. Т. Гуманицький, о. митр. В. Андрушків, о. Свищук, о. Богун і о. І. Куліш, котрий перевів присягу Хрищення. О. дек. Гуманицький, парох української католицької церкви св. Миколая у Вотервліті, виголосив проповідь, підкреслюючи єдність між християнами, щоб осягнути признання і пошану у світі. Якраз тепер це є найважнішим для українців.

Хор Олбанської Округи під орудою Ярослава Кушніра співав під час відправи. При кінці відправи діти суботньої школи залишили залю і пішли на подвір'я, щоб випустити у повітря сині і жовті бальони, що мали причеплені різні кличі, пов'язані з Тисячоліттям і історією України.

Закінчуючи релігійну частину, хор відспівав молитву-гимн до св. княгині Ольги.

Господарями ювілейної програми були Наталка Кушнір і Михайло Савків, мол., котрі чергувалися веденням програми.

Після відспівання гимнів, М. Савків попросив представницю бюра губернатора стейту Ню Йорк Маріо Квомо, щоб відчитала проклямацію з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні, підписану ним.

Далі слідували розвагові точки, виконані молоддю Округи. Першою точкою були гагілки у виконанні дівчатами, яких навчила Рома Прийма-Богачевська. Такі гагілки були в нашій околиці перший раз.

Наталка Кушнір представила д-р Наталію Тарнавську, яка провела показ історичної ноші, описуючи кожний стрій. Історична ноша, це власність 64-го Відділу СУА з Ню Йорку. Тут належиться велика подяка Союзянкам, а особливо Христині Навроцькій, голові Відділу. Молодь нашої околиці була захоплена. Всіх строїв було 17, включно з реплікою оригінальних строїв св. Ольги і Володимира Великого.

Після показу ноші слідували танці місцевої танцювальної групи „Зорепад", хореографом якої є Р. Прийма-Богачевська. Група відтанцювала „Гуцулку" і „Гопак".

Після першої частини програми Н. Кушнір представила почесних членів комітету, якими були: єпископ Говард Губбард і Давид С. Балл, священики католицьких і православних церков, конгресмени, посадники міст, сенатори і асембліймени стейту Ню Йорк. Згадала також голову Крайового комітету, що, на жаль, не міг прибути.

Чудову мистецьку виставку приготовила Зеновія Білас з Коговзу, її допомагали: Домна Свідерська з Амстердаму, Анастазія Голубець і Ірена Скалій з Вотервліту. Виставки, присвячені Тисячоліттю, складалися з різних вишивок, інкрустованих предметів, писанок, тканин і кераміки. Це все було по-мистецьки уложене за регіональним походженням. Найбільше враження зробила виставка релігійного характеру. Були вишивані ікони Люби Мокій, вишивані ризи (власність церкви свв. Петра і Павла з Коговзу), старе Святе Письмо, що має понад 100 років, чудовий дерев'яний золотом вибитий хрест, що ніхто не пам'ятає скільки має років, були ікони та історичних постатей образи. Це все є власністю громадян Олбанської Округи.

Був також станок з різними предметами, які можна було купити на пам'ятку з ювілейного святкування. Комітет видав почтівки з тої нагоди.

Була інформативна будка, приготована членами пресової комісії, яку очолює Н. Кушнір. Були виставлені література, що відносилася до Тисячолітньої історії Хрищення України і різні памфлети. Це все можна було набути безплатно. Великою атракцією була українська кухня зі стравами і печивом, приготованими господарською комісією, яку очолював Володимир Стадник, заступник голови Комітету. До помочі були Каролина Бездух і Євгенія Шанц з Коговзу, Богданна Бережанська і Дарка Мокій з Вотервліту. Харчі приготовляли усі громади, що входили до Комітету.

У другій частині програми взяли участь ансамблі „Сизокрилі" (хореограф Р. Прийма-Богачевська з Ню Йорку) і „Намисто" (музичний керівник Петро Круль з Вашінгтону).

Перше виступав ансамбль „Сизокрилі" з привітом, яким вони з найбільшим чуттям і стилем привітали публіку. Вони також відтанцювали „Волинянку" і „Лемківський танок".

Вокальний ансамбль „Намисто" відспівав „Полтавський рушничок", „Чарівна скрипка", „Зачарована весна", „Гомін Карпат", „Намисто", „Голуб на черешні".

Останньою точкою мистецької програми був традиційний „Гопак", виконаний „Сизокрилими". Чи могло бути щось більш бравурним, як „Гопак"?! Всі виконавці ювілейної програми і їхні керівники заслужили собі на велике признання і пошану. Тільки завдяки їм українські громади можуть показати своїй молоді красу і культуру їхніх предків.

На закінчення ювілейної програми господарі Н. Кушнір і М. Савків, мол. щиро подякували гостям, що так численно прибули на ці святкування, і виконавцям, що розвеселили публіку своїми милими по-мистецьки виконаними виступами. Особливо подякували організаторам ювілею, котрі так пильно працювали протягом двох років, щоб гідно відбути цей урочистий ювілей, а саме голові Комітету Ярославові Кушніреві, Дозі Кушнір — голові фінансової комісії і двом головам організаційної комісії Надії Сембрат і Теодорові Феланкові за їхню віддану працю.

Наталка Кушнір
голова пресової комісії

Новини з УААУП

Д-р В. Мінкович, професор механічної інженерії в Іллиной-Чикаго університеті, був відзначений з-поміж великого числа професорів престижевою нагородою Ралфа Коутс Рой. Він є теж одним із чотирьох видавців збірки статтей в ділянці числового перенесення тепла, опублікованої Джан Вайлі — найбільш престижевим видавництвом в тій ділянці.

Д-р Т. Мацьків, проф. емерит університету Акрон, є автором книжки „Гетьман Мазепа в західньоевропейських джерелах 1687-1709", виданої УВУ. Минулого року Мацьків викладав курс з історії України в університеті Гайдельберг в Західній Німеччині.

Д-р О. Мартинюк, проф. архітектури в університеті Кент Стейт, будує церкву для православної громади в Ню Брансвік біля Клівленду. Мартинюк недавно збудував катедру для української католицької епархії в Пармі, Огайо.

Д-р Л. Винар, проф. бібліотекарства в університеті Кент Стейт, дістав стипендію для дослідів в ділянці етнічних слов'янських студій.

Пригадуємо про два високої якости посібники до науки української мови: „Elementary Ukrainian I" & „Intermediate Ukrainian II", спонзоровані The Center for Slavic & East European Studies, Ohio State University та опрацьованих д-р А. Гумецькою, проф. славістики університету Мишиген-Ен Арбор.

Д-р Б. Гнатюк, проф. інженерських наук університету Дрексель, репрезентував УААУП на бенкеті з нагоди ординації єпископа М. Кучмяка.

В 1987 р. доходи Наукового Фонду з інвестицій виносили 2100 дол.; пожертви виносили 560 дол. НФ в першу чергу підтримує публікацію наукових праць з українознавства англійською мовою. За допомогою пишіть до директора НФ. Директор НФ висилає працю фахівцям для оцінки і тоді робить рекомендації управі НФ.

КИТАЙСЬКИЙ УРЯД вводить в дію нову серію економічних реформ. Закон, що почав діяти з 1-го серпня цього року, передбачає припинення державної контролі над промисловими підприємствами і надання директорам більш широких прав. Директори фабрик і заводів зможуть тапер самостійно вирішувати проблеми виборництва. Вони ж нестимуть відповідальнсіть за всі недомагання їхніх підприємств. В листопаді цього року також почне діяти закон про банкрутство, котрий визначатиме умови ліквідації нерентабельних підприємства. Однак, як завважує кореспондент Ассошіейтед Пресс, після кількох років експериментів у запровадженні певної господарської самостійности, виявилося, що на шляху здійснення цих принципів є чимало труднощів, оскільки держава продовжує впливати на адміністрацію підприємств засобом різних державних дотацій. Редакційна стаття газети „Женьміньжібао", офіційного органу ЦК китайської компартії, констатує, що економічні реформи, розпочаті 10 років тому, „зайшли в критичну фазу". Тому тепер заводи і фабрики будуть працювати в умовах гострої риночної конкуренції.

Школа українознавства в Йонкерсі відзначила 1000-ліття Християнства в Україні

Коли заслона розсунулася, перед глядачами появився образ української історії. Перед публікою стояли владики, лицарі й бояри X століття. З протилежної сторони залі під ритм музики ішли повільним кроком кияни зі свічками і хрестиками у руках та дійшли до частини сцени, яка представляла берег Дніпра. Музика стихла, виконавці монтажу проспівали молитву „Отче наш", а на сцені появився св. апостол Андрій Первозванний і промовив пророчі слова. Незабаром увійшла на сцену княгиня Ольга та зупинилася над колискою своєї дитини Святослава. За Ольгою увійшов князь Володимир Великий та промовив до народу: „Підеш, народе, в бій зо злом, з новим знам'ям Христовим, щоб нам Русь рости могла, для правди, волі чести!".

Читають „Свободу", кожного дня я подивляю як діти завзято й охоче ставляються до святкування 1000-ліття християнства нашої Батьківщини. Це почуття, це схвилювання і не проминуло дітей школи українознавства при парафії св. Михаїла в Йонкерсі, Ню Йорк. Які ми, їхні батьки, щасливі, що наші діти зуміли, при помочі нас, створити картину стародавньої Русі.

Це сталося на закінчення шкільного року, в неділю 12-го червня. Батьки та гості заповнили залю дому СУМ-А. Батьківський комітет, як і щороку, приготовив смачний буфет. Опісля почалася святочна програма.

Розпочали програму учні другої кляси. Вони задеклямували вірші „Княгиня Ольга" Л. Храпливої і „Наша Батьківщина" Л. Полтави та заспівали пісню „Ми роду козацького діти", слова Діми, музика Залеського.

Опісля виступали разом садочок і перша кляса. Вони задеклямували „Охрестилась Україна" Л. Полтави та заспівали ряд пісень, котрих вони вивчили під час шкільного року.

Останньою точкою святочної частини нашої програми був уже згаданий монтаж. Його склала директорка школи, вживаючи віршів на тему Хрищення України відомих авторів М. Чайківської, О. Бабій, Л. Храпливої-Щур, Н. Плічковського, О. Стефанишина і о. В. Прийми. До цих віршів додала музику, пісні й прозірки.

Щоб створити інсценізацію цього монтажу допомогли члени йонкерської громади: М. і Н. Гованські, Я. Кицюк, мол., Р. Васічко, Б. і С. Макаренко і М. Козіцька. Співом зайнялася О. Макренко, музикою — О. Футала і технічним оформленням — А. Ганкевич.

А найголовніша й найтяжча праця була створити самі строї. Директорка школи звернулася до Марії Закотирії, яка виконала своє завдання по-мистецькому. До праці вона запросила М. Васічко й кількох охочих матерів.

Глядачі були зачаровані, інсценізація була чудовою, а ініціатори були дуже задоволені. Належиться їм похвала і слова повного признання.

Після святочної частини абсольвентка Женя Невмержицька подякувала учителям матуральної кляси за їхній труд і самопосвяту й попрощалася зі своїми однокласниками.

У кінці програми директорка школи подякувала всім учасникам, а головно отцеві пароxові Сквілереві й отцеві Маріо Лозовському за їхню підтримку школи й приємну співпрацю. Також подякувала батьківському комітетові за полагодження всіх фінансових справ під час шкільного року. Опісля побажала усім веселих вакацій і приступила до роздачі свідоцтв.

Оля Шкафаровська-Рудик

Учні сьомої і восьмої кляс з учителем А. Ганкевичем у ролі боярів, лицарів і княгині Ольги.

Спільний знімок учнів школи, які брали участь у відзначенні Тисячоліття.

(Фота: Дора Момрук)

П'ятдесят...

(Закінчення зі стор. 2)

Франка, Олександер Панейко, далі на матуральному табльо — географ Володимир Козак, він же й музикознавець, як і поруч нього, диригент Роман Орлейко-Прокопович, а от і германіст Іван Заблоцький, клясик Іван Пашкевич (а був присутній при матуральних іспитах і добрий приятель молоді, теж клясик, Петро Мечник), далі — учитель природи Микола Мельник, близький нам у той час тілесно-духового зростання, вчитель тіловиховання і крайознавства, Степан Гайдучок, а вже на останніх місцях наших гімназійних інтересів — агресивний керівник курсів державних дисциплін, як Сучасна Польща, Ізидор Хшонщ і добряга, вчитель польської мови, Ян Гаргаля. Коли хто з учнів непідготований достатньо, запевняв Гаргалю, що все ж таки учився, добродушний учитель відповідав йому, вписуючи свою оцінку у свій записник: „Добре, я тут зазначу, що учень вчився, але не вміє".

Розійшлися стежки вихованців Філії цього пам'ятного матурального року. Наука не пішла в ліс. Деякі ще й досі діють по своїх, світами розсипаних, громадах, а ті, що відійшли в засвіти, не посоромили своїх батьків, ані рідної землі, що їх пшеничним хлібом годувала, молоком поїла і кров'ю скроплювала. Після ув'язнення за участь у 7-му Конгресі націоналістичної молоді у Львові в 1939 році помер чергового року, знищений польською тюрмою, Кость Охримович. У боротьбі за волю батьківщини, згинув, замучений у казематах НКВД на Лонцького, в 1941 році, Степан Сколоздра. Наш голова клясової громади, Іван Соловій, загинув у тому ж році від кулі опричника з німецького Ґестапо (хоч філіяст, Олекса Горбач, професор Франкфуртського університету, допускає, що Соловія розстріляли московські енкаведисти). Наш „суспільник" у клясі, Юліян Ковальський, згодом чотовий ДУН-у, згинув на стійці оборони Краю в 1943 році Володимир Панчук, брат Богдана в одній клясі, згинув убитий польським „баншуцом" в 1944 році, а Степана Нидзу, одного з найкращих учнів Філії за всі часи, теж учасника 7-го Конгресу націоналістичної молоді, що просидів за те у Бриґідках сім місяців, розстріляли большевицькі партизани на Словаччині при переході кордону в 1945 році. В тому ж році пропав без вісті в рядах 1-ої Дивізії УНА підстаршина Богдан Гачкевич, після сутички зі загоном совєтської армії. У різних роках померли наші однокласники Юрій Дорожинський, Роман Чуловський, Остап Тютько, Богдан Панчук (лікар, в 1970 році), Остап Ерстенюк, Михайло Фостяк (теж лікар, в 1976 році). Згинув у Краю Роман Горбаль, учасник процесу Екзекутиви ОУН у Львові в 1941 році, а його організаційний побратим, теж ув'язнений і засуджений на смерть у процесі Екзекутиви ОУН, відомої з назви процесу 59-ти, Володимир Комар, згодом фахівець індустрії виправи шкіри в Канді, помер в 1977 році. У той трагічний час 1941 року він чудом спасся з бердичівської совєтської тюрми.

Евстахій Филипович, що діяв у філядельфійській громаді, помер у 1983 році, а в 1985 році помер у Миколаєві над Дністром Любомир Волошиновський, учасник битви під Бродами в 1944 році. Вже недавно, в 1987 році помер у Філядельфії наш однокласник і матурист із 1938 року, Мстислав Дольницький, журналіст і редактор декількох пресових видань, зокрема „Америки". Це лише про тих, чия доля нам відома. Вічна їм пам'ять за їхні труди для рідного загалу! А живим, згідно з покликом нашого клясового опікуна Зенона Зеленого, — обов'язок супроти спільноти чесно продовжати працю добрих громадян. А хто ж залишився з річника 1930-38? Нам відомо, що в самих З'єднаних Стейтах Америки проживають деякі колишні абсольвенти Філії того періоду Володимир Галушка, що поглиблює свої студії філософії, інженери Іван Скіра, що виявляє значну діяльність у своїй громаді, Володимир Климків, власник декількох патентів і спеціяліст у нових технічних конструкціях, Лев Мурський, лікар, Богдан Прудиус, спортовий звітодавець, Роман Бородієвич, музиколог, Роман Климкевич, що колись видав свою поетичну збірку „Вітри з далечини" та дописував до нашої преси в Америці, проте в минулих роках чомусь замовк. За нещодавніми відомостями, в Канаді проживає зі своєю дружиною — письменницею дитячої літератури, Роман Мриц, в Англії живе з родиною Іриней Костельник, в Арґентині займався перекладницькою працею Євген Фединський, а з краю дає про себе знати Іван Саврук — оце всі живі з-поміж останніх могіканів Філії Академічної гімназії з доби матури 1938 року, очевидячки лиш ті, про яких маємо скупі вісті, хоч є надія, що ще дехто залишився у живих у широкому світі. Усіх нас навчала розуму і звала до „блакитних вершин" наша альма, матер, що відійшла з большевицькою інвазією Західньої України в 1939 році в історію.

ЗА ІСНУЮЧИМ ЗАКОНОМ служба в армії в Мадярщині не є обов'язковою для віруючих. Однак, як заявив працівник ЦК комуністичної партії Ференц Самбателі кореспондентові газети „Непсабадаг", 40-45 молодих марядів щороку підлягають судові й тюремному ув'язненню за відмову від служби в армії з різних причин. Протягом останніх 10-ох років, за словами Сомбателі, 590 молодих мадярів відмовились від обов'язкової 18-місячної служби в армії. До мадярського парляменту в червні цього року надійшла петиція на захист молодих вояків, котру підписали понад 700 релігійних активістів, що відстоюють право молоді відмовлятись від служби в армії з моральних причин.

На марґінесі...

(Закінчення зі стор. 2)

виповняють фільмовими кадрами на великому екрані, що мають якесь відношення до дії. Звичайно, американські театральні компанії, які об'їжджають багато міст користуються т. зв. симультантними декораціями, при уживанні яких, виграється час, та з цим узалежнений інший підхід до розв'язки мізансцен і взагалі цілої сценічної акції. Інші театри при відсутности оборотової сцени, використовують звичайну сцену в цей спосіб, що глибину сценічного простору ділять на дві три частини. І так воднораз постають дві чи три зміни сценічного оформлення. Часто дію переносять і на авансцену. Словом є чимало сценографічних розв'язок, якщо мова про об'їзди. П'єса „Ярослав Мудрий" під поглядом декорацій розв'язана більше на умови стаціонарного ніж пересувного театру. Цих декорацій на посоромився б і кожний столичний театр.

• • •

Не зважаючи на не все ідеальне, чого часто-густо не може добитися навіть не один професійний театр „Ярослав Мудрий" це найбільший мистецький подвиг Студії Мистецького Слова під керівництвом Лідії Крушельницької, якій пощастило знайти блискучого сценографа Володислава Клеха-Клехновського, що сценічним оформленням збагатив „Ярослава Мудрого". Не без того, що багато своєї праці вклали: Рома Прийма-Богачевська й д-р Ігор Соневицький та цілий технічний персонал — А. Фаріон, О. Цегельська, Юрко Гречило, Марко Сидорак і Христя Каратницька. А на додаток, коли в обсаді є такі як Добрянський і Курило, мол., та їм подібні, можна сміло побільшувати позиції серйозного репертуару Студії Мистецького Слова.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 13-го квітня 1988-го року відійшла у Вічність на 88-му році життя

наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА І ТЕЩА

бл. п.

Стефанія з Мудрих Мирошниченко

уродженка Львова.

Цією дорогою складаємо щиру подяку нашим Приятелям і Знайомим, що брали участь у похоронних відправах, Всечеснішим отцям: о. Ф. Сандрикові за відправлення Панахиди, о. Л. Лавринюкові за відправлення Служби Божої і прощальне слово в церкві св. Юра в Ню Йорку, пароховi церкви св. Івана Хрестителя в Гантері о. Свищукові за похоронні відправи і Службу Божу, усім Панам, які несли домовину. Особлива вдячність ред. Уляні Любович за прощальне слово після Панахиди. Ми щиро вдячні всім, що в важкий для нас час виявляли нам в різний спосіб співчуття і підтримку, жертвували квіти і датки на добродійні цілі.

На СЛУЖБУ БОЖУ зложили: Наталія і Іван Базарки, Богдана Волянська, Галина Кіляр, Галина Клим, д-р Ярослав і Лідія Ляшевичі, Стефанія Лешко з родиною, Ольга Масюкевич, Іванна Мачай, Евгенія Ратич, Оксана Харук, Степан і Евстахія Шугани, Софія Шерег, Стефан і Параскевія Щурі.

Зложили ВІНКИ І КВІТИ: Галина Ефремова з родиною, д-р Ярослав і Лідія Ляшевичі, Стефанія Лешко з родиною, Тарас і Рома Рубичі, Тарас і Ірина Шумиловичі.

Зложили 151 дол. на СИРОТИНЕЦЬ в Бразилії працівники В-ва „Свобода".

Склали свої пожертви на ВИКІНЧЕННЯ-ВІДБУДОВУ МАНАСТИРЯ ЧСВВ в Горлицях, Лемківщина:
по 20 дол. — Віра Ганкевич, Степан і Евстахія Шугани, ред. Іван Кедрин-Рудницький;
по 15 дол. — Евген і Анна Тилявські, інж. Юрій Лашкевич;
по 10 дол. — Ольга Дядинюк, д-р Ірина Крамарчук, Олександер Кедринський, Любов Мосевич, Мирослава Савчак, мґр Павліна Данчук, проф. Галина Кузьма;
по 5 дол. — Іван Черхоняк, Ярослав Оленін.

Разом $160.00

У глибокому смутку:
муж — ТЕОДОР
дочки — ГАЛИНА І МИРОСЛАВА
зять — ЛЮБОМИР

УНІГУ...

(Закінчення зі стор. 1)

твори, що рятували українське слово від загибелі перед тодішньою забороною української мови, тобто перед Емським указом 1876 року. Власне Драгоманов цілево виїхав на еміграцію, щоб поінформувати світ про цей ганебний указ.

УНІГУ є компетентний видати твори Драгаманова. Інститут має потрібний видавничий досвід і добре технічне устаткування (машини до читання й відбивання мікрофільмів та комп'ютори для писання текстів). Але щоб зреалізувати цей задум потрібні фінанси на платню редактора, на кошт мікрофільмування та на друк.

На жаль, фінансова спроможність УНІГУ обмежена. Інститут не може сам уфундувати нового проєкту такої величини (приблизно 30 томів). Щоб все таки розпочати працю над виданням творів Михайла Драгоманова оформлено мінімальний плян. Коли б вдалося зібрати коло 40,000 дол. на т. зв. зворотний фонд, можна б тоді почати працю. Приблизно 22,000 дол. потрібно на збирання творів і підготову до друку, а за решту можна надрукувати два чи три томи видань. Дохід із продажу перших томів (кілька сот примірників видань УНІГУ автоматично розходяться по світових культурних центрах) можна вживати для друку наступних. При більших матеріяльних засобах томи появлятимуться скоріше. У першому томі повинна бути надрукована біографія та анотована бібліографія творів Драгоманова.

Плян цей реальний і його можна здійснити при помочі жертвенних людей. У пресі вже писалось дещо про потребу видання творів М. Драгоманова і декотрі щедрі жертводавці вже започаткували „Фонд Драгоманова" при Фонді Катедр Українознавства (ФКУ). **Але щоб осягнути потрібну для визначеного мінімального пляну суму пожертв потрібно ширшої акції.**

Пожертви можна пересилати на адресу: Harvard University, Ukrainian Studies Fund, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, Mass., 02138.

Чеки слід виписувати на Ukrainian Studies Fund з приміткою внизу: Drahomanoy Fund.

ВІДЕНЬ ...

(Закінчення зі стор. 1)

ка прислали привіти ректор Віденського університету проф. д-р В. Чольчабек, декан медичного факультету проф. д-р А. Фріч і президент австрійської лікарської палати д-р М. Нойман.

Реєстрація учасників наукової програми почалася у п'ятницю, 1-го липня, а врочисте відкриття конгресу відбулося в суботу, 2-го липня. Його перевів голова СФУЛТ д-р Ахіль Хрептовський. Молитви провели митрофорний протопресвітер П. Дубицький і митрат д-р Остгайм Дзерович. До Президії конгресу голова СФУЛТ покликав представників церковних, наукових і громадських установ. Конгрес привітали голови поодиноких лікарських товариств: мед. радник д-р Олександер Жупник (Австрія), д-р Василь Марчук (УЛТПА, ЗСА), д-р Олег Лозинський (Австралія), д-р Володимир Мялковський (Німеччина) і д-р Надія Борух (УЛТПА, Канада). Від Українського Вільного Університету привітав присутніх його ректор, проф. д-р Теодор Цюцюра, а від українців у Відні — голова ЗУАДК в Австрії, д-р Сергій Наклович.

За довголітню працю для української громади та пропагування українського імени серед чужих управа СУУЛТ наділила таких осіб почесними грамотами: мед. радник д-р Володимир Конрад (Австрія), мед. радник д-р Роман Лебедович (Австрія), д-р В. Мялковський (Німеччина), мед. радник д-р О. Жупник (Австрія), д-р Й. Скобович-Околот (Швеція), д-р Микола Радейко (Норвегія), д-р Михайло Качалуба (Швайцарія) і д-р Степан Зощук (Австрія).

Реєстрація учасників 2-го конгресу СФУЛТ (зліва): д-р О. Жупник, д-р А. Хрептовський, д-р І. та д-р Б. Шеховичі. Сидять (зліва): З. Крассер, п. Х. Селезінка, мґр Х. Віндгольм і М. Федорів.

Загальний вид на залю нарад.

З рук голови УЛТПА почесні грамоти за їхній вклад у розвиток української медичної організації отримали такі доктори: Степан Войтович (Іллиной), Ігор Воєвідка (Невада), Юрій Грицеляк (Іллиной), д-р Богдан Дзьоба (Арізона), д-р Андрій Левицький (Іллиной), д-р Роман Мороз (Ню Йорк), д-р Володимир Касараба (Іллиной) і д-р Василь Сакало (Австралія).

Згідно із традиціями попередніх з'їздів учасники конгресу із великим ентузіязмом відспівали студентський гимн „Гаудемнус ігітур". Врочистий акт відкриття конгресу закінчено мистецькою програмою, яка складалася із творів Ф. Шопена, К.М. Савицького і В. Барвінського, що їх з великою вмілістю виконала на фортепіяні Анна Пшива.

Медична частина конгресу почалася доповіддю на тему „Медицина в X, XI і XII століттях в Русі-Україні", авторства д-ра Романа Осінчука, яку прочитав д-р Павло Пундій. Наукова програма тривала три дні й охоплювала 25 рефератів. Доповідачі запізнали учасників конгресу із найновішими здобутками у різних ділянках медицини. Вони обговорили такі сьогодні актуальні теми, як: розпізнавання синдрому АІДС, лікування гострих очних уражень в операційній залі на літаку, роздроблювання ниркових і жовчних каменів шоковими хвилями, перещіплення органів, лікування мозкових пухлин, реабілітація глухих, резекція ракових перенесень та інші.

Доповіді виголосили доктори: А. Батрух (Німеччина), І. Воєвідка (ЗСА), В. Волощук (Німеччина), Ю. Грицеляк (ЗСА), П. Ґрунерт (Австрія), Х. Держко (Канада), П. Джуль (ЗСА), Б. Дзьоба (ЗСА), О. Жупник (Австрія), С. Зощук (Австрія), Б. Іванець (ЗСА), Я. Іванець (ЗСА), Е. Кравс-Мацьків (Німеччина), Н. Крассер (Німеччина), А. Левицький (ЗСА), В. Марчук (ЗСА), Л. Мостович (ЗСА), В. Мялковський (Німеччина), В. Остгайм-Дзерович (Німеччина), П. Пундій (ЗСА), А. Пшивий (Австрія), А. Селезінка (ЗСА), В. Трухлий (ЗСА), Ю. Трухлий (ЗСА) і Й. Швейцер (Чехо-Словаччина).

Науковими сесіями керували: О. Горникевич (Австрія), С. Зощук (Австрія), З.Н. Конюшко (Австралія), Л. Мостович (ЗСА), В. Мялковський (Німеччина) і М. Радейко (Норвегія).

Рівень доповідей був високий, а тематика різноманітна і цікава. Шкода тільки що не було більше часу на дискусії, бо деякі реферати були за довгі. Організаторам конгресу належить подяка за вміле технічне переведення нарад і за вдалий добір доповідачів. Багато із них брали вперше участь в українській медичній конференції.

В неділю, 3-го липня у віденській ратуші відбувся бенкет, на якому промовляв від імени посадника, член Міської управи д-р Гельмут Цілька. Під час офіційної програми бенкету представники місцевої медичної громади проф. д-р Олег Горникевич і медрадник д-р О. Жупник вручили грамоти почесного членства Українського Лікарського Товариства в Австрії докторам: П. Джулеві — редакторові „Лікарського Вісника", Мирославові Коленському — екзекутивному віцепрезидентові СФУЛТ, П. Пундієві — секретареві СФУЛТ і А. Хрептовському — голові СФУЛТ й організаторові конгресу.

Розвагову програму бенкету вів д-р Євген Стецьків.

Другий конгрес СФУЛТ перейшов до історії. Він був дальшим доказом постійного росту українських медичних кадрів у діяспорі.